

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR.410.004.03.2017
P/17/027

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 55 11, F +48 22 444 57 73
krr@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/027 – System awansu zawodowego nauczycieli
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontroler	Katarzyna Wysocka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KRR/30/2017 z dnia 13 września 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Jadwigi Dziubińskiej w Gołdkowie, Gołdkowo 41G, 06-120 Winnica
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Leszczyńska Dyrektor Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Jadwigi Dziubińskiej w Gołdkowie od dnia 15 czerwca 2016 r. Eliza Dembe-Stańczak p.o. Dyrektora od dnia 4 marca 2016 r. do dnia 14 czerwca 2016 r., Aneta Wierzbicka Dyrektor od dnia 15 września 2015 r. do dnia 3 marca 2016 r. i p.o. Dyrektora od dnia 28 listopada 2014 r. do dnia 14 września 2015 r., Krzysztof Nuskiewicz Dyrektor od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 27 listopada 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 2-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Proces uzyskiwania przez nauczycieli stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i dyplomowanego pozytywnie wpływał na jakość nauczania w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Jadwigi Dziubińskiej w Gołdkowie (zwany dalej Zespołem, ZSCKR lub Szkołą) ¹ . Awans zawodowy nauczycieli przyczynił się również do ich rozwoju zawodowego.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Nauczyciele odbywający staże doskonalili warsztat zawodowy poprzez prowadzenie lekcji otwartych i szkoleniowych dla innych nauczycieli. Nauczycielom zapewniono warunki do korzystania z pomocy merytorycznej i metodycznej pedagoga i psychologa, a także z poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz innych instytucji oświatowych. Zadania realizowane w trakcie stażu, adekwatne dla wyższego stopnia zawodowego, były kontynuowane przez nauczycieli po uzyskaniu przez nich stopnia nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego. Wszyscy odbywający staże na wyższy stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego brali udział w doskonaleniu i dokształcaniu zawodowym. W Szkole nie zapewniono jednak nauczycielom pełnego wsparcia finansowego w doskonaleniu zawodowym.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

W przypadku dwóch spośród dziesięciu zbadanych spraw dotyczących przebiegu stażu na stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego stwierdzono niewłaściwe zorganizowanie i potwierdzenie odbycia tego stażu przez osoby sprawujące funkcję Dyrektora Szkoły.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Nadawanie nauczycielom stopni awansu zawodowego

Opis stanu
faktycznego

W roku szkolnym 2017/2018 w skład Zespołu wchodziły: technikum, szkoła policealna, branżowa szkoła I stopnia oraz centrum kształcenia ustawicznego (CKU). Na dzień 19 września 2017 r. liczba uczniów i słuchaczy wyniosła 285, liczba oddziałów – 16, z tego 14 w technikum, jeden w branżowej szkole I stopnia i jeden w CKU. W Zespole na dzień 30 września 2017 r. zatrudnionych było 48 nauczycieli, w tym 36 pełnozatrudnionych, tj. 75% ogólnej liczby zatrudnionych nauczycieli. W porównaniu do roku szkolnego 2015/2016 liczba nauczycieli zmalała o 9 osób i stanowiła 81% liczby nauczycieli zatrudnionych w roku szkolnym 2015/2016 (59 osób).

W latach szkolnych od 2015/2016 do 2017/2018 zarządzeniem nr 35 z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie przekształcenia i zmian organizacyjnych szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Jadwigi Dziubińskiej w Gołądkowie² Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wprowadził następujące zmiany: szkoła policealna Zespołu stała się szkołą policealną, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe³, a zasadnicza szkoła zawodowa stała się branżową szkołą I stopnia, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

(dowód: akta kontroli str. 13-31, 231, 1285-1286)

Zmiany w strukturze awansu zawodowego nauczycieli w kolejnych trzech latach szkolnych 2015/2016, 2016/2017 i 2017/2018 przedstawiały się następująco:

- liczba nauczycieli dyplomowanych wyniosła odpowiednio 21, 19 i 21, a jej udział w ogólnej liczbie zatrudnionych nauczycieli wzrósł z 36% w roku 2015/2016 do 44% w roku 2017/2018,
- liczba nauczycieli mianowanych kształtowała się co roku na niezmiennym poziomie 13 zatrudnionych, a jej udział w ogólnej liczbie zatrudnionych nauczycieli wzrósł z 22% w roku 2015/2016 do 27% w roku 2017/2018,
- liczba nauczycieli kontraktowych malała i wyniosła odpowiednio 21, 16 i 11, a jej udział w ogólnej liczbie zatrudnionych nauczycieli zmniejszył się z 36% w roku 2015/2016 do 23% w roku 2017/2018,
- liczba nauczycieli stażystów kształtowała się na poziomie wynoszącym odpowiednio 2, 3 i 2, a jej udział w ogólnej liczbie zatrudnionych nauczycieli wyniósł odpowiednio 3%, 6% i 4%,
- liczba nauczycieli bez stopnia kształtowała się na poziomie wynoszącym odpowiednio 2, 1 i 1, a jej udział w ogólnej liczbie zatrudnionych nauczycieli wyniósł odpowiednio 3%, 2% i 2%.

(dowód: akta kontroli str. 19, 231)

² Dz. Urz. MRiRW poz. 32.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 59, ze zm.

W latach szkolnych od 2014/2015 do 2016/2017 12 nauczycieli, ukończyło staż na stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego. Wszyscy nauczyciele otrzymali pozytywną ocenę dorobku zawodowego. W powyższych latach szkolnych trzynastu nauczycieli złożyło wnioski o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego i otrzymało wyższy stopień awansu.

W badanym okresie wystąpił jeden przypadek nieskutecznego odbycia stażu na wyższy stopień awansu zawodowego. Nauczyciel, który rozpoczął staż z dniem 1 września 2014 r., w roku szkolnym 2016/2017 został zatrudniony w wymiarze 0,16 etatu, w związku z tym nie kontynuował stażu na wyższy stopień awansu zawodowego nauczyciela⁴. Dwóch nauczycieli nie złożyło w roku uzyskania pozytywnej oceny dorobku zawodowego wniosków o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego na wyższy stopień awansu.

(dowód: akta kontroli str. 32, 56, 181)

Kontrolą w zakresie prawidłowości przebiegu stażu na stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego objęto 10 nauczycieli⁵ spośród 12, którzy w latach szkolnych od 2014/2015 do 2016/2017 ukończyli ten staż.

Do stażu zostali dopuszczeni nauczyciele po upływie wymaganego okresu pracy lub po upływie wymaganego okresu od uzyskania poprzedniego stopnia awansu. Nauczyciele spełniali warunek posiadania wymaganych dla ich stanowisk kwalifikacji zawodowych, w tym wykształcenia kierunkowego i przygotowania pedagogicznego. Dyrektor Zespołu zatwierdził plany rozwoju zawodowego nauczycieli na okres staży. Nauczycielom odbywającym staż na stopień nauczyciela mianowanego przydzielono właściwego opiekuna stażu.

Dyrektor ZSCKR zapewnił nauczycielom odbywającym staże warunki określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli⁶ (zwane dalej rozporządzeniem w sprawie awansu) dla obserwacji zajęć edukacyjnych prowadzonych przez innych nauczycieli oraz prowadzenia lekcji otwartych dla innych nauczycieli, a także korzystania z pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznych lub innych placówek i instytucji oświatowych. W latach szkolnych od 2014/2015 do 2016/2017 w ZSCKR zorganizowano 18 typów szkoleń, które przeprowadzili pracownicy publicznych lub niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych lub innych placówek i instytucji oświatowych.

Nauczyciele odbywający staż na stopień nauczyciela mianowanego realizowali zadania określone w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie awansu i nabywali kompetencje określone w § 7 ust. 2 tego rozporządzenia.

Nauczyciele odbywający staż na stopień nauczyciela dyplomowanego realizowali zadania określone w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie awansu, nabywali kompetencje określone w § 8 ust. 2 pkt 1-3 i 5 tego rozporządzenia. Wszyscy nauczyciele odbywający staż na awans na nauczyciela dyplomowanego (spośród objętych badaniem) realizowali co najmniej trzy z sześciu zadań wymienionych w § 8 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie awansu. Spośród zadań wyszczególnionych w § 8 ust. 2 pkt 4 tego rozporządzenia nauczyciele realizowali

⁴ Warunkiem odbywania stażu na wyższy stopień awansu zawodowego jest zatrudnienie w szkole w wymiarze co najmniej ½ etatu, stosownie do art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189, ze zm.), zwana dalej ustawą Karta Nauczyciela.

⁵ W badanej próbie liczba nauczycieli odbywających staż na nauczyciela mianowanego wyniosła sześć, a na nauczyciela dyplomowanego cztery.

⁶ Dz. U. poz. 393.

zadania określone w § 8 ust. 2 pkt 4 lit. a, c i e, tj. m.in. opracowanie i wdrożenie programu działań edukacyjno-wychowawczych, poszerzenie zakresu działań szkoły dotyczących w szczególności zadań dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, wykonywanie zadań na rzecz oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich we współpracy z innymi osobami, instytucjami samorządowymi lub innymi podmiotami.

Przed dokonaniem oceny dorobku zawodowego nauczycieli, Dyrektor ZSCKR zasięgał opinii rady rodziców. W ocenach zamieszczano uzasadnienie, wskazując przesłanki uznania spełnienia wymagań dla uzyskania odpowiedniego stopnia nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego, określone w § 7 i § 8 rozporządzenia w sprawie awansu.

(dowód: akta kontroli str. 178-182, 352-357, 404-410, 586-591, 652-657, 714-718, 758-764, 825-830, 900-904, 954-959, 1016-1020, 1080)

Podczas staży na wyższy stopień awansu nauczyciele ukończyli średnio 16 różnych form kształcenia ustawicznego (po pięć w każdym roku szkolnym).

(dowód: akta kontroli str. 33-41)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. Niewłaściwie zorganizowano i potwierdzono odbycie stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego przez osobę sprawującą funkcję Dyrektora Szkoły:

a) Wicedyrektor Szkoły w dniu 16 września 2015 r. w sposób nieuprawniony dokonała pozytywnej oceny dorobku zawodowego nauczycielki mianowanej zajmującej wówczas stanowisko Dyrektora Szkoły. Zgodnie z art. 9e ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela Dyrektor Szkoły nie podlegał ocenie dorobku zawodowego, podlegał natomiast ocenie pracy stosownie do art. 6a ust. 6 ustawy Karty Nauczyciela. Nauczycielka mianowana pełniła obowiązki dyrektora Szkoły od 28 listopada 2014 r., a następnie od dnia 15 września 2015 r. do dnia 3 marca 2016 r. była Dyrektorem Szkoły. Powierzenie obowiązków Dyrektora Szkoły nastąpiło w okresie odbywania przez nią stażu na awans na nauczyciela dyplomowanego, który rozpoczęła w dniu 1 września 2012 r.

W tej sprawie była wicedyrektor ZSCKR wyjaśniła, że zrobiła to na prośbę zainteresowanej, która „konsultowała się w tej sprawie z organem prowadzącym szkołę (Wydziałem Organizacji Szkolnictwa i Nadzoru Pedagogicznego w Departamencie Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi).”

Nauczycielka (była Dyrektor ZSCKR) zeznała: „kwestie te (...) konsultowałam kilkakrotnie telefonicznie z MRIRW (...). Pytałam się, czy powinnam występować o ocenę pracy jako dyrektor Szkoły, czy powinna była zostać dokonana ocena dorobku zawodowego. W związku z tym, że staż nauczycielski, gdy nie byłam jeszcze p.o. dyrektora, trwał przez dwa lata i trzy miesiące ustaliliśmy, że powinna być to ocena dorobku zawodowego. Sądzę, że powodem było to, iż wówczas na stanowisku p.o. dyrektora byłam zbyt krótko, tj. sześć miesięcy i organ prowadzący miałby trudności z oceną mojej pracy jako p.o. dyrektora. Prawidłowość mojego postępowania w tym zakresie, w tym w szczególności dokonania oceny dorobku zawodowego przez wicedyrektora ZSCKR (...) potwierdzona została przyznaniem mi wyższego stopnia awansu zawodowego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Data dokonania pozytywnej oceny dorobku zawodowego była wyszczególniona w zaświadczeniu ówczesnego Dyrektora ZSCKR, którą załączyłam do wniosku o wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego."

Ponadto zeznała: „sprawa przebiegu mojego stażu była nietypowa, gdyż w trakcie jego odbywania (po 2 latach i trzech miesiącach) zostałam p.o. dyrektora ZSCKR. Nie wiedziałam jak powinnam w związku z tym dalej postępować, gdyż przepisy były niejasne. W tym celu konsultowałam się telefonicznie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (...), z Wydziałem Organizacji Szkolnictwa i Nadzoru Pedagogicznego w Departamencie Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej. (...) Wyjaśniła ponadto: „panie poinformowały mnie o konieczności podzielenia stażu na dwa okresy: nauczycielski i dyrektorski i wydłużenia go o trzy miesiące, tj. do 31 sierpnia 2015 r., a także o napisaniu dwóch sprawozdań za podane wyżej okresy."

(dowód: akta kontroli str. 214-219, 242-246, 404-496)

- b) Dyrektor ZSCKR nie dochowała należytej staranności przy wystawianiu nauczycielce w dniu 27 czerwca 2016 r. zaświadczenia informującego o odbytym stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego, celem dołączenia do wniosku o wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego. W zaświadczeniu wskazano m.in. okres odbycia stażu oraz dokonanie pozytywnej oceny jej dorobku zawodowego. Organizację tego stażu nie można uznać za prawidłową, gdyż zakończył się on nieuprawnionym wydaniem przez Wicedyrektora Szkoły w dniu 16 września 2015 r. pozytywnej oceny dorobku zawodowego nauczycielce, która wówczas zajmowała stanowisko Dyrektora Szkoły. Dyrektor Szkoły, zgodnie z art. 9e ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, nie podlegała ocenie dorobku zawodowego, podlegała natomiast ocenie pracy stosownie do art. 6a ust. 6 ustawy Karty Nauczyciela.

Dyrektor ZSCKR wyjaśniła: „był to drugi tydzień mojej pracy na stanowisku dyrektora ZSCKR, w warunkach szczególnie trudnych. Podpisałam zaświadczenie (...) poprzedniej dyrektor szkoły wierząc, w jej kompetencje i zakładając, że jako doświadczona i starsza stażem, na stanowisku dyrektora postępuje zgodnie z obowiązującym prawem".

(dowód: akta kontroli str. 220-221, 224)

2. Dyrektor ZSCKR w dniu 27 czerwca 2016 r. bez zachowania należytej staranności wystawiła nauczycielce kontraktowej zaświadczenie informujące o odbytym stażu na stopień nauczyciela mianowanego, celem dołączenia do wniosku o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego na stopień nauczyciela mianowanego. W dacie wystawienia zaświadczenia nauczycielka nie spełniała wymogu przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego o nadanie stopnia mianowanego, gdyż zgodnie z art. 9d ust. 7 ustawy Karta Nauczyciela wniosek o wszczęcie postępowania składa się w roku pozytywnej oceny dorobku zawodowego, a w przypadku niedotrzymania terminu nauczyciel ma obowiązek ponownie odbyć staż w pełnym wymiarze. Nauczycielka otrzymała pozytywną ocenę dorobku zawodowego w dniu 16 września 2015 r.

Ustalono, że w arkuszu organizacyjnym ZSCKR na rok 2015/2016 zamieszczono informację o deklaracji złożenia przez nauczycielkę wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego do dnia 31 października danego roku kalendarzowego.

Nauczycielka wyjaśniła, że błędnie zinterpretowała brzmienie art. 9d Karty Nauczyciela i przyjęła, że pod użytym w tym przepisie pojęciem „roku” należy rozumieć „rok szkolny”. Wyjaśniła ponadto, że nie złożyła wniosku w roku otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego z uwagi m.in. na nadmiar obowiązków służbowych związanych z jednoczesnym pełnieniem funkcji wicedyrektora szkoły i kierownika praktycznej nauki zawodu.

Była Dyrektor ZSCKR wyjaśniła, że nie była świadoma skutków niezłożenia przez nauczycielkę wniosku o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego w roku otrzymania przez nią pozytywnej oceny dorobku zawodowego. Przepis Karty Nauczyciela dotyczący roku uzyskania pozytywnej oceny interpretowała jako rok szkolny. Wyjaśniła ponadto: „nauczycielka poinformowała mnie, że ze względu na nadmiar obowiązków zawodowych i rodzinnych nie jest w stanie przystąpić do postępowania egzaminacyjnego w 2015 r.”

Dyrektor ZSCKR podała, że nie wie dlaczego nauczycielka nie złożyła wniosku o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego w roku uzyskania pozytywnej oceny dorobku zawodowego. Podała również, że wydała nauczycielce zaświadczenie celem złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego w MRiRW, traktując rok otrzymania oceny pozytywnej w rozumieniu roku szkolnego.

Ponadto Dyrektor ZSCKR podała, że sytuacja się nie powtórzy w związku podjętymi działaniami mającymi na celu uporządkowanie spraw związanych z prowadzeniem dokumentacji i organizacją staży na wyższy stopień awansu zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 181, 203-209, 212, 224, 226)

Ocena cząstkowa

Proces ubiegania się o nadanie nauczycielom stopni awansu zawodowego w ośmiu na dziesięć kontrolowanych przypadków organizowano i realizowano w sposób prawidłowy. W dwóch przypadkach stwierdzono niewłaściwe zorganizowanie i potwierdzenie odbycia stażu przez nauczycieli ubiegających się o nadanie stopnia nauczyciela mianowanego i dyplomowanego.

2. Wpływ awansu zawodowego nauczycieli szkoły na jej działalność dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczą

Opis stanu faktycznego

W latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 Dyrektor ZSCKR przeprowadzał ewaluacje dotyczące różnych obszarów działalności Szkoły, których tematyka nie dotyczyła wpływu awansu zawodowego na jakość jej pracy.

Dyrektor ZSCKR wyjaśniła, że „diagnoza zostanie przeprowadzona w roku szkolnym 2017/18 i podobnie w latach następnych.” Wyjaśniła ponadto: „W mojej ocenie wpływ awansu zawodowego na jakość pracy szkoły jest niewątpliwie duży. Wynika z tego, że nauczyciel podejmując staż na kolejny stopień awansu podejmuje jednocześnie pracę nad własnym rozwojem co przekłada się na jakość jego pracy i na jakość pracy szkoły. W ZSCKR w Gołdkowie z łatwością można zauważyć, że nauczyciel stażysta, zobowiązany do realizacji wymagań, jakie powinien spełnić aby uzyskać kolejny stopień awansu zawodowego staje się aktywny. Podejmuje dodatkowe kształcenie, które pozwala mu pozyskać nową wiedzę, umiejętności i kompetencje. To z kolei ma wpływ na wyniki nauczania i wychowania. Nauczyciel

w sposób bardziej przemyślany organizuje pracę uczniów, efektywniej wykorzystuje czas na lekcji, chętniej niż pozostali dzieli się wiedzą i umiejętnościami. Organizuje dodatkowe zajęcia, przygotowuje i prowadzi na wysokim poziomie uroczystości szkolne. Potrafi także sprawniej organizować własny warsztat pracy, planować środki dydaktyczne i przeprowadzać ewaluację podejmowanych działań. W sposób widoczny nauczyciel stażysta stale się twórczy, wyróżnia się inicjatywą, umiejętnością myślenia i działania na rzecz całej szkoły. W mojej ocenie awans zawodowy nauczycieli wpływa na poprawę jakości pracy szkoły i dobrze jest, kiedy po zakończeniu stażu ta szeroko rozumiana aktywność nauczyciela pozostaje."

(dowód: akta kontroli str. 114-133, 177, 187-201, 349, 500-583)

W latach szkolnych od 2014/2015 do 2016/2017 w Zespole nie przeprowadzono kontroli zewnętrznych mających na celu ewaluację wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek⁷. W tym okresie przedstawiciele MRiRW przeprowadzili dwie kontrole, które dotyczyły prawidłowości dokonywania wybranych wydatków budżetowych, realizacji zamówień publicznych i wykorzystania samochodów służbowych.

(dowód: akta kontroli str. 52-53)

Badanie wpływu oddziaływania awansu zawodowego nauczycieli na jakość pracy Szkoły dotyczyło pięciu nauczycieli zatrudnionych w ZSCKR w roku szkolnym 2017/2018, z tego dwóch nauczycieli mianowanych, którzy w roku szkolnym 2015/2016 uzyskali wyższy stopień awansu zawodowego i trzech dyplomowanych, którzy w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 uzyskali wyższy stopień awansu zawodowego.

Dwaj nauczyciele mianowani realizowali – zarówno w ostatnim roku stażu na stopień awansu zawodowego jak i w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego – odpowiednio 11 i sześć rodzajów działań służących podnoszeniu jakości pracy szkoły, o których mowa w § 7 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego.

Obaj nauczyciele brali udział w pracach organów szkoły lub innych zespołów wynikających ze statutu szkoły, zarówno w ostatnim roku stażu jak i w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego (§ 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego), realizując odpowiednio po cztery i pięć różnych zadań w tym zakresie. Nauczyciele brali udział m.in. w zespole wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego, współorganizowali szkolne imprezy, włączali się w działania szkoły na rzecz pozyskania środków pozabudżetowych, pracowali w zespole do spraw promocji szkoły i innych zespołach zadaniowych.

Zarówno w roku szkolnym ukończenia stażu jak i w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciele ukończyli różne formy doskonalenia zawodowego (§ 7 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Jeden z nauczycieli w każdym z ww. lat ukończył po dwie formy, a drugi po dziewięć różnych form doskonalenia zawodowego.

Zarówno w roku szkolnym zakończenia stażu i w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego nauczyciele przeprowadzali zajęcia służące organizacji i doskonaleniu warsztatu pracy (§ 7 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Jeden z nauczycieli zorganizował w tym okresie po jednej lekcji otwartej. Drugi nauczyciel przeprowadził cztery takie lekcje w ostatnim roku stażu, organizując dodatkowo w tym samym roku dwa szkolenia dla

⁷ Dz. U. poz. 1214.

nauczycieli nadzorujących przebieg egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. W kolejnym roku po uzyskaniu awansu zawodowego nauczyciel ten zorganizował pięć szkoleń dla nauczycieli nadzorujących przebieg egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe lub pełniących funkcje asystentów technicznych w trakcie tych egzaminów, a także przeprowadził zajęcia szkoleniowe dla nauczycieli z zakresu wdrażania szkolnictwa zawodowego.

Zarówno w roku szkolnym ukończenia stażu jak i w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego jeden z nauczycieli realizował potrzeby rozwojowe uczniów (§ 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego), prowadząc zajęcia pozalekcyjne w zakresie innowacji w technice rolniczej, w których brało udział odpowiednio 12 i 14 uczniów.

Nauczyciele podejmowali działania na rzecz potrzeb środowiska lokalnego (§ 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Zarówno w roku szkolnym ukończenia stażu jak i w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego jeden z nauczycieli organizował promocję Szkoły i jej uczniów w środowisku lokalnym, brał udział w dniach otwartych Szkoły, nawiązywał współpracę z lokalnymi firmami branży rolniczej, natomiast drugi z nauczycieli organizował kursy i szkolenia dla uczniów niezbędne na lokalnym rynku pracy, jak operator wózków widłowych, kombajnów zbożowych, operator tokarek, ślusarz, spawacz oraz inseminator zwierząt.

Każdy z nauczycieli podejmował w ww. latach szkolnych zadania uwzględniające współczesne problemy społeczne i cywilizacyjne (§ 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Jeden z nauczycieli organizował w roku szkolnym zakończenia stażu i w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego praktyki zawodowe dla uczniów i spotkania z pracodawcami dotyczące staży oraz praktyk dostosowanych do potrzeb i wyzwań stojących przed nowoczesnym rolnictwem i zawodami z obszaru rolnictwa. Drugi nauczyciel w ww. okresie zorganizował zadania mające na celu kształtowanie świadomości ekologicznej uczniów, zachęcanie do rozwijania pasji i talentów, propagowanie zdrowego stylu życia. Zorganizował ponadto dwie wycieczki edukacyjne na targi rolnicze.

Zarówno w roku szkolnym zakończenia stażu jak i w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego nauczyciele wykorzystywali w pracy technologie informacyjne i komunikacyjne (§ 7 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Udział zajęć lekcyjnych zrealizowanych w II semestrze z wykorzystaniem tych technologii w stosunku do zajęć ogółem wyniósł w przypadku pierwszego nauczyciela w każdym z ww. lat szkolnych 92,7%. W przypadku drugiego nauczyciela w roku szkolnym ukończenia stażu udział ten wyniósł 35,7%, a w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego wzrósł do 77,8%. Nauczyciele realizowali zajęcia w salach lekcyjnych wyposażonych na stałe w sprzęt informatyczny (komputer stacjonarny lub laptop) i audiowizualny (rzutniki multimedialne).

Jeden z nauczycieli w ostatnim roku stażu pełnił dodatkowo funkcję wychowawcy, w obu ww. latach szkolnych prowadził po jednej godzinie zajęć pozalekcyjnych dla uczniów, przygotowywał ich do udziału w organizowanej co roku Olimpiadzie Wiedzy i Umiejętności Rolniczych. W ostatnim roku stażu na awans na nauczyciela mianowanego, w efekcie zorganizowanych przez niego przygotowań, czterech uczniów Szkoły zakwalifikowało się do finału Konkursu na innowacje dotyczące rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Ponadto nauczyciel ten, zarówno w roku szkolnym zakończenia stażu i w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego wdrożył innowacje pedagogiczne (§ 7 ust. 2 pkt 2

rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego) polegające na współtworzeniu i rozwijaniu internetowej platformy dydaktycznej zawierającej zadania dotyczące egzaminów m.in. dla zawodów technik mechanizacji rolnictwa, mechanik operator maszyn, pojazdów i urządzeń rolniczych.

Dwaj nauczyciele dyplomowani, którzy otrzymali stopień awansu w roku szkolnym 2014/2015, w ostatnim roku stażu na stopień awansu zawodowego realizowali odpowiednio po dziewięć i 11 różnych rodzajów działań służących podnoszeniu jakości pracy szkoły, o których mowa w § 8 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego. W pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego jeden z nauczycieli kontynuował dziewięć zadań, a drugi dodatkowo podjął jeszcze jeden rodzaj działań, realizując łącznie dwanaście działań. W drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego jeden z nich kontynuował siedem działań, a drugi – 11 działań. Trzeci z nauczycieli, który otrzymał stopień nauczyciela dyplomowanego w roku szkolnym 2015/2016 realizował w ostatnim roku stażu jedenaście działań służących podnoszeniu jakości pracy szkoły, kontynuując je w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego.

Wszyscy nauczyciele dyplomowani objęci badaniem wdrażali działania skutkujące podniesieniem jakości pracy szkoły (§ 8 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Jeden z nich realizował po trzy takie zadania w ostatnim roku stażu i w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego, uczestnicząc w pracy komisji przedmiotów zawodowych, a także zespołów do spraw promocji szkoły i rekrutacji. Drugi realizował rocznie od sześciu zadań w ostatnim roku stażu do ośmiu w drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego, w tym brał udział w zespole do spraw ewaluacji wewnętrznej, monitorował frekwencję uczniów, opracowywał wnioski z próbnych egzaminów maturalnych, celem ich wykorzystania w dalszej pracy.

Wszyscy badani nauczyciele dyplomowani wdrażali w ostatnim roku stażu i w latach kolejnych po uzyskaniu awansu nauczyciela dyplomowanego działania służące doskonaleniu pracy własnej (§ 8 ust.1 pkt 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego), realizując od dwóch do siedmiu takich zadań rocznie. Opracowywali i nowelizowali przedmiotowe systemy oceniania, prowadzili dodatkowe zajęcia, w tym przygotowujące do egzaminów zawodowych, organizowali zaplecze dydaktyczne, opracowali indywidualne karty pracy dla uczniów zdolnych i z trudnościami w nauce.

Nauczyciele dyplomowani, zarówno w roku szkolnym ukończenia stażu jak i w dwóch latach kolejnych po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego wzięli udział łącznie w 25 różnych formach doskonalenia i dokształcania zawodowego (§ 8 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Ponadto jeden z nauczycieli w ostatnim roku szkolnym stażu ukończył studia podyplomowe z matematyki, a w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego uzyskał uprawnienia egzaminatora maturalnego z języka rosyjskiego i został wpisany do ewidencji egzaminatorów tego przedmiotu.

Zarówno w roku szkolnym zakończenia stażu jak i w pierwszym oraz drugim roku szkolnym po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego nauczyciele wykorzystywali w pracy technologie informacyjne i komunikacyjne (§ 8 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Udział zajęć lekcyjnych zrealizowanych w II semestrze z wykorzystaniem tych technologii w stosunku do zajęć ogółem wyniósł w przypadku pierwszego nauczyciela w każdym z ww. lat szkolnych 99%. W przypadku drugiego nauczyciela w roku szkolnym ukończenia stażu udział ten wyniósł 88%, a w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu

zawodowego 85%. Udział ten dla trzeciego z nauczycieli kształtował się w każdym z trzech badanych lat szkolnych odpowiednio na poziomie 19%, 15% i 17%. Nauczyciele realizowali zajęcia w salach lekcyjnych wyposażonych na stałe w sprzęt informatyczny (komputer stacjonarny lub laptop) i audiowizualny (rzutniki multimedialne).

Wszyscy trzej nauczyciele realizowali zajęcia służące dzieleniu się wiedzą i doświadczeniem (§ 8 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Organizowali co roku zajęcia edukacyjne otwarte i szkoleniowe dla pozostałych nauczycieli Szkoły, a także nauczycieli innych szkół, a jeden dodatkowo zorganizował warsztaty edukacyjno-praktyczne dla uczniów i nauczycieli z Ukrainy i Francji.

Zarówno w ostatnim roku stażu jak i w latach kolejnych po uzyskaniu awansu nauczyciela zawodowego nauczyciele wykonywali działania edukacyjne i wychowawcze (§ 8 ust. 4 lit. a rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). Jeden z nauczycieli realizował po jednym takim zadaniu w ciągu ostatniego roku stażu i dwóch latach kolejnych po uzyskaniu awansu zawodowego na stopień nauczyciela dyplomowanego, opracowując, wdrażając i modyfikując program zajęć z języka rosyjskiego dla maturzystów oraz program naprawczy w kierunku poprawy wyników egzaminów maturalnych. Drugi z nauczycieli realizował trzy zadania w tym zakresie w ostatnim roku stażu i dwa w drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego, opracowując i realizując m.in. plan pracy wychowawczej, program zajęć fakultatywnych oraz przedmiotowy system nauczania dla przedmiotów zawodowych. Trzeci z nauczycieli zarówno w ostatnim roku stażu jak i w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego realizował po dwa zadania przygotowując i realizując plan pracy wychowawczej i pracy z uczniem słabym.

Jeden z trzech badanych nauczycieli w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego wykonywał zadania egzaminatora maturalnego języka rosyjskiego.

Wszyscy nauczyciele dyplomowani podlegający badaniu, zarówno w roku zakończenia stażu jak i w pierwszym lub drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego, wykonywali zadania służące poszerzeniu zakresu działań szkoły (§ 8 ust. 2 pkt 4 lit. e rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). W każdym z powyższych lat szkolnych nauczyciele realizowali od dwóch do co najmniej czterech takich zadań, organizując m.in. wyposażenie pracowni planowania produkcji gastronomicznej, konkursy międzyszkolne, forum szkół ponadgimnazjalnych.

Nauczyciele dyplomowani, w każdym z lat szkolnych ww. okresu, zrealizowali również zadania we współpracy z innymi osobami, instytucjami i podmiotami na rzecz oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich (§ 8 ust. 2 pkt 4 lit. e rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego). W szczególności każdy z nauczycieli podejmował współpracę z pedagogiem i psychologiem szkolnym, a także poradnią psychologiczno-pedagogiczną w celu rozwiązywania problemów wychowawczych. Ponadto nauczyciele współpracowali z ośrodkami pomocy społecznej, pracownią profilaktyki i terapii, kuratorami, współorganizowali akcje charytatywne i prozdrowotne.

Do innych znaczących osiągnięć zawodowych (§ 8 ust. 2 pkt 4 lit. e rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego) jednego z nauczycieli można zaliczyć w szczególności zajęcie drugiego miejsca w konkursie „Polskie danie eksportowe” oraz otrzymanie lauru Marszałka Województwa Mazowieckiego za „Pasztet z soczewicy z ziarnami słonecznika i dyni”.

Każdy z trzech badanych nauczycieli dyplomowanych prowadził zajęcia pozalekcyjne, zarówno w roku zakończenia stażu jak i w pierwszym lub drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego, w wymiarze od jednej do dwóch godzin tygodniowo. W okresie tym, dwóch z trzech nauczycieli przygotowywało uczniów do Olimpiady Wiedzy o Żywieniu i Żywności, Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia, konkursów gastronomicznych i kulinarnych. W efekcie tych przygotowań uczniowie zakwalifikowali się do etapów okręgowych lub ogólnopolskich (finały).

(dowód: akta kontroli str. 55, 114-133, 177, 187-195, 349, 1081-1111, 1290-1291)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Realizacja wybranych zadań w trakcie odbywania staży na stopnie nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego oraz w latach następujących po uzyskaniu tych stopni wskazuje na pozytywne oddziaływanie awansu zawodowego nauczycieli na działalność dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczą szkoły.

3. Zapewnienie nauczycielom warunków do rozwoju i awansu zawodowego

Opis stanu
faktycznego

W Zespole wprowadzono dwa wieloletnie plany doskonalenia zawodowego nauczycieli na lata 2010-2015 i 2016-2020 obejmujące imienny wykaz nauczycieli, planowane formy ich doskonalenia i doształcania oraz tematykę.

Plan doskonalenia opracowany na lata 2010-2015 został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną w dniu 15 listopada 2010 r. i nie był zmieniany do końca okresu jego obowiązywania. Planem nie objęto sześciu nauczycieli, którzy w latach od 2012/2013 do 2015/2016 odbywali staż na wyższy stopień awansu zawodowego, pomimo iż uczestniczyli oni w różnych formach doskonalenia zawodowego.

Dyrektor ZSCKR podała, że w ZSCKR nie ma dokumentacji potwierdzającej uaktualnianie planu na lata 2010-2015 oraz, że nie zna przyczyn dlaczego plan nie był zmieniany. Wyjaśniła ponadto, że nie posiada informacji, czy plan ten był monitorowany i w jaki sposób.

Była Dyrektor podała: „w okresie powierzenia mi obowiązków dyrektora szkoła borykała się z licznymi problemami, którym musiałam stawić czoło. Dotyczyły one przede wszystkim braku środków w budżecie szkoły na realizację podstawowych zadań, w tym również na wydatki rzeczowe oraz terminowe wypłaty dodatków do wynagrodzeń dla nauczycieli i innych świadczeń na rzecz pracowników administracji i obsługi. W całym wymienionym okresie budżet szkoły nie pozwalał na terminową wypłatę świadczeń na rzecz pracowników. Brak środków finansowych w budżecie szkoły na ten cel nie wynikał z mojej działalności jako pracodawcy. Spowodowany był zobowiązaniami wobec pracowników, które powstały przed powierzeniem mi obowiązków dyrektora i późniejszymi zaległościami powstającymi na skutek konieczności ich regulowania. W związku z powyższym moje działania jako dyrektora skupiły się przede wszystkim na szukaniu sposobów rozwiązania tych problemów a nowelizacja planu doskonalenia zawodowego nauczycieli nie mogła być priorytetowa. (...) Potrzeby nauczycieli w zakresie doskonalenia i doształcania zawodowego były rozpoznawane w drodze indywidualnych rozmów. Mimo ograniczonych środków finansowych wszyscy nauczyciele mieli możliwość nieodpłatnego korzystania z licznych szkoleń, warsztatów i konferencji aktualizujących ich wiedzę i doskonalących umiejętności zawodowe.”

(dowód: akta kontroli str. 54, 66-71, 178, 212-213)

Wieloletni plan doskonalenia zawodowego nauczycieli na lata 2016-2020 zatwierdzony został na posiedzeniu Rady Pedagogicznej i wprowadzony do realizacji w dniu 14 września 2016 r. Dokument ten corocznie był omawiany na posiedzeniach Rady Pedagogicznej, a jego aktualność i realizacja monitorowane. W dokumencie uwzględniono indywidualne potrzeby nauczycieli, dostosowane do potrzeb ZSCKR w zakresie doskonalenia i doskonalenia zawodowego. Do dnia 6 października 2017 r. w ramach ww. planu nauczyciele uczestniczyli średnio w dwóch różnych formach doskonalenia zawodowego.

Dyrektor ZSCKR wyjaśniła: „jestem świadoma, że z dniem 1 stycznia 2016 r. został zniesiony obowiązek opracowania wieloletnich planów doskonalenia zawodowego. Wprowadziłam jednak taki plan ponieważ w mojej ocenie pozwala on na perspektywiczne myślenie o potrzebach szkoły w zakresie doskonalenia kadry pedagogicznej. Wyraża też potrzeby nauczycieli zatrudnionych w ZSCKR w tym zakresie i pozwala planować ich realizację w czasie.”

(dowód: akta kontroli str. 54, 66-71, 177-178, 183-186, 212-213, 1167, 1302)

W roku szkolnym 2015/2016 w różnych formach doskonalenia i doskonalenia zawodowego uczestniczyło 43 nauczycieli, a 18 nie brało w nich udziału z tego dziewięciu nauczycieli dyplomowanych, ośmiu kontraktowych i jeden bez stopnia. Nauczyciele nie biorący udziału w różnych formach doskonalenia i doskonalenia zawodowego stanowili 30% liczby nauczycieli pracujących w tym roku szkolnym (61 osób).

W roku szkolnym 2016/2017 w różnych formach doskonalenia i doskonalenia zawodowego uczestniczyło 42 nauczycieli, sześciu nie brało w nich udziału, z tego pięciu nauczycieli dyplomowanych i jeden mianowany. Nauczyciele nie biorący udziału w formach doskonalenia i doskonalenia zawodowego stanowili 13% liczby nauczycieli pracujących w tym roku szkolnym (48 osób).

Jednocześnie w latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 trzech nauczycieli dyplomowanych w żadnych formach doskonalenia i doskonalenia nie uczestniczyło.

Dyrektor ZSCKR podała, że nie zna przyczyn nieuczestniczenia niektórych nauczycieli w różnych formach doskonalenia w roku szkolnym 2015/2016, a w dokumentach Szkoły nie znajdują się informacje na ten temat. Wyjaśniła, że w roku szkolnym 2016/2017 powody te „zdaniem nauczycieli były następujące: nauczyciele „dzielą się” szkoleniami tak, by uczniowie nie tracili na nieobecności nauczyciela w pracy – wyjeżdża jeden i po powrocie dzieli się wiedzą; zgłaszali się na wybrane szkolenia, ale nie zostali zakwalifikowani; udział w szkoleniach wewnętrznych uważają za wystarczający; nie było ciekawych ofert skierowanych do konkretnych nauczycieli.” Wyjaśniła ponadto: „w mojej ocenie nie wszyscy nauczyciele poświęcają zbyt wiele uwagi własnemu rozwojowi i dbałości o własne doskonalenie (...) zauważam wyraźny spadek zainteresowania doskonaleniem i doskonaleniem u znacznej części nauczycieli, którzy uzyskali stopień nauczyciela dyplomowanego.”

(dowód: akta kontroli str. 42-51, 247-249)

Nauczyciele odbywający w ZSCKR w latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 staże na stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego mieli przewidziane w planach rozwoju zawodowego doskonalenie i doskonalenie zawodowe. Średnio w ciągu ww. dwóch lat szkolnych nauczyciel odbywający staż na wyższy stopień awansu zawodowego uczestniczył w sześciu różnych formach doskonalenia

i doskonalenia zawodowego (trzy formy w roku szkolnym). Tematyka dotyczyła głównie ochrony danych osobowych i wrażliwych, motywowania uczniów, nauczania matematyki oraz przedmiotów zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 42-51, 54, 232-237, 373, 425, 604, 670, 734, 779, 844, 924, 981, 1035, 1117, 1125, 1133, 1142, 1148)

Badanie aktywności nauczycieli dyplomowanych w doskonaleniu zawodowym dotyczyło pięciu nauczycieli dyplomowanych wymienionych w arkuszu organizacji na rok szkolny 2015/2016. Ustalono, że w trakcie stażu na wyższy stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego uczestniczyli oni średnio w 17 różnych formach doskonalenia zawodowego (pięć form w ciągu roku szkolnego). Po zakończeniu stażu, w latach szkolnych od 2015/2016 do 2017/2018 uczestniczyli średnio w trzech formach doskonalenia i doskonalenia zawodowego (jedno w roku szkolnym).

Sposoby motywowania nauczycieli do doskonalenia i rozwoju zawodowego określone zostały w planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2017/2018. Za aktywny udział w zorganizowanych formach doskonalenia zawodowego oraz za skuteczne kierowanie własnym rozwojem i doskonalenie przewidziane były m.in. zgodnie z regulaminami wewnętrznymi Szkoły – nagrody i dodatki motywacyjne.

Dyrektor wyjaśniła, że wprowadzony w roku szkolnym 2017/2018 system motywowania do doskonalenia zawodowego sprawdzi się i spowoduje większą aktywność nauczycieli, w tym nauczycieli dyplomowanych.

(dowód: akta kontroli str. 60-65, 87, 107-112, 134, 1165-1284, 1294-1296)

Doskonalenie i doszktałcanie zawodowe nauczycieli finansowane było ze środków ujętych w planie finansowym Szkoły lub środków własnych nauczycieli. Nauczyciele uczestniczyli również w bezpłatnych formach doskonalenia i doszktałcania zawodowego organizowanych m.in. przez Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, instytuty naukowe, szkoły wyższe.

(dowód: akta kontroli str. 229, 249, 259)

Wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w następnym roku budżetowym przedkładane były do MRiRW terminowo – zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r.⁸ We wnioskach zamieszczono objaśnienia, iż wysokość środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli została określona w ramach wydatków budżetowych zaplanowanych na dany rok budżetowy.

(dowód: akta kontroli str. 136, 145, 159-160, 172-173)

W 2014 r. wnioskowano do MRiRW o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2015 r. w łącznej kwocie 17.158 zł.

W projekcie planu finansowego na 2015 r. z dnia 18 listopada 2014 r. oraz w planie finansowym ZSCKR na 2015 r. sporządzonym w dniu 18 lutego 2015 r., tj. po uchwaleniu ustawy budżetowej na 2015 r., na ww. cel ujęto wydatki w kwocie 14.478 zł, tj. o 2.680 zł niższej od pierwotnie wnioskowanej.

⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46 poz. 430, ze zm.).

W dniu 31 marca 2015 r. Zastępca Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej w MRiRW poinformował ZSCKR o ustaleniu planu dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2015 r. w wysokości 17.158 zł. Szkoła nie wnioskowała o zwiększenie planu finansowego wydatków w tym zakresie do kwoty 17.158 zł.

Na wniosek Szkoły z dnia 11 grudnia 2015 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 31 grudnia 2015 r. zmniejszył plan wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli z 14.478 zł do kwoty 8.268 zł, tj. o 6.210 zł.

Dyrektor ZSCKR podała, że nie wie dlaczego nie spowodowano zmiany planu, gdyż nie była pracownikiem ZSCKR w tym czasie, a w dokumentach Szkoły brak jest informacji na ten temat.

Była Dyrektor podała, że nie pamięta dlaczego nie spowodowała zmiany planu wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 135, 159-168, 225, 254, 344, 347, 1113, 1303)

We wniosku ZSCKR na 2016 r. zgłoszono potrzeby w zakresie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli w łącznej kwocie 17.158 zł.

W projekcie planu finansowego na 2016 r. z dnia 16 listopada 2015 r. oraz w planie finansowym ZSCKR na 2016 r. sporządzonym w dniu 30 marca 2016 r. po uchwaleniu ustawy budżetowej na 2016 r., na doskonalenie zawodowe nauczycieli i planie po zmianach ujęto kwotę 14.000 zł, tj. o 3.158 zł niższą od pierwotnie wnioskowanej.

Dyrektor ZSCKR podała, że nie wie dlaczego wystąpiła różnica, gdyż nie była pracownikiem ZSCKR w tym czasie, a w dokumentach Szkoły brak jest informacji na ten temat. Była Dyrektor ZSCKR podała, że jako nauczyciel nie ma wglądu w dokumentację finansową Szkoły i nie może udzielić wyjaśnień w tym zakresie.

W dniu 30 czerwca 2016 r. Zastępca Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej w MRiRW poinformował ZSCKR o ustaleniu planu dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2016 r. w wysokości 17.158 zł. W 2016 r. Szkoła nie spowodowała zwiększenia planu wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli z 14.000 zł do 17.158 zł.

Dyrektor ZSCKR podała, że „opisane zdarzenie miało miejsce po dwóch tygodniach od objęcia przeze mnie stanowiska dyrektora szkoły. Skupiłam wtedy całą moją uwagę na uporządkowaniu niezwykle trudnej sytuacji finansowej szkoły. (...) Pracę utrudniał też brak bieżących dokumentów, które umożliwiałyby ciągłość pracy i stanowiły podstawę do podejmowania decyzji. Biorąc pod uwagę opisaną powyżej sytuację, w tym fakt, że ja też dopiero wdrażałam się w wykonywane obowiązki przyznaję, że być może w tym czasie nie poświęciłam należytej uwagi zagadnieniu doskonalenia zawodowego.”

(dowód: akta kontroli str. 135, 145-155, 225, 230, 254, 345-346, 1302)

W 2016 r. ZSCKR wnioskowała o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2017 r. w łącznej kwocie 17.000 zł. Kwota ta była zgodna z projektem planu finansowego na 2017 r. z dnia 24 listopada 2016 r., planem finansowym ZSCKR na 2017 r. sporządzonym w dniu 7 lutego 2017 r. po uchwaleniu ustawy budżetowej na 2017 r. oraz planem finansowym ZSCKR na 2017 r. (po zmianach) według stanu na dzień 30 września 2017 r. Plan wydatków na doskonalenia zawodowe nauczycieli wyniósł w każdym z ww. przypadków odpowiednio 0,86%, 0,82% i 0,79% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

W dniu 6 listopada 2017 r. na wniosek Szkoły z dnia 5 października 2017 r., Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwiększyło plan wydatków na doskonalenie zawodowe o kwotę 3.000 zł, tj. do 20.000 zł.

Dyrektor ZSCKR wyjaśniła, że „dodatkowo w dniu 17 listopada 2017 r. złożono ponowny wniosek o uzupełnienie kwoty środków na doskonalenie zawodowe do wymaganej wysokości 1%.”

(dowód: akta kontroli str. 135, 136-144, 254, 350-351, 1113, 1297)

Wykonanie wydatków na doskonalenie zawodowe w ZSCKR w 2015 r. wyniosło 1.500 zł, tj. 18,1% planu finansowego po zmianach ustalonego w wysokości 8.268 zł oraz w 2016 r. 1.859,72 zł, tj. 13,3% planu finansowego po zmianach ustalonego w wysokości 14.000 zł.

Dyrektor ZSCKR podała, że nie wie dlaczego nie wykonano planu w 2015 r., gdyż nie była pracownikiem Szkoły w tym czasie, a na podstawie dokumentów będących w posiadaniu Szkoły nie jest możliwe udzielenie odpowiedzi. W zakresie niewykonania planu w 2016 r. wyjaśniła, że „nauczyciele nie zadeklarowali chęci udziału w doskonaleniu zawodowym, a trudna sytuacja finansowa szkoły i zmiany na stanowisku dyrektora i w administracji szkoły spowodowały, że nie podejmowano w tej kwestii działań zmierzających do poprawienia tego stanu”.

Była Dyrektor ZSCKR podała, że nie pamięta co było przyczyną niewykonania planu w ww. zakresie w 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 135, 156-157, 170, 222, 225, 254, 1303)

W 2017 r. (według stanu na dzień 30 września) wykonanie wydatków na doskonalenie zawodowe wyniosło 11.726,05 zł, tj. 69% planu po zmianach ustalonego w wysokości 17.000 zł. Dyrektor ZSCKR wyjaśniła, że wykonanie wydatków poniżej wskaźnika upływu czasu (75%) spowodowane było m.in. późniejszym niż planowano złożeniem wniosku o dofinansowanie przez nauczyciela i niższym od planowanego kosztem jednego ze szkoleń.

(dowód: akta kontroli str. 135, 222, 225, 238-240, 254)

W latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 w ZSCKR zatrudnionych było trzech nauczycieli, którzy spełniali warunek ogólnego stażu pracy pedagogicznego 20 lat, w tym 10 lat po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego. Nie wnioskowano do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wyróżnienie nauczycieli dyplomowanych szkoły tytułem honorowym profesora oświaty.

(dowód: akta kontroli str. 59, 177)

Spośród 15 nauczycieli dyplomowanych, którzy byli zatrudnieni w ZSCKR w roku szkolnym 2015/2016 i kontynuowali zatrudnienie w roku szkolnym 2017/2018, dwóch otrzymało wpis do ewidencji egzaminatorów (matematyka i język rosyjski), a trzech ukończyło studia podyplomowe (matematyka, fizyka z astronomią i socjoterapia dzieci i młodzieży).

(dowód: akta kontroli str. 57)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że Dyrektor ZSCKR w latach 2014-2015 nie zapewnił nauczycielom odpowiednich warunków do doskonalenia i dokształcania zawodowego, tj. dofinansowania ich udziału w płatnych formach doskonalenia i dokształcania zawodowego, w szczególności studiów podyplomowych, studiów II stopnia i kursów pedagogicznych.

W 2014 r. przyznane zostało przez byłych dwóch Dyrektorów ZSCKR dofinansowanie różnych form doskonalenia i dokształcania dla 10 nauczycieli na kwotę 14.858 zł, które nie zostało zrealizowane pomimo ukończenia przez nauczycieli różnych form doskonalenia i dokształcania oraz przedstawienia dokumentów świadczących o poniesionych wydatkach. Ustalony w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi na 2014 r. plan dofinansowania doskonalenia zawodowego dla ZSCKR wyniósł 15.554 zł, a jego wykonanie 9.320 zł, tj. 59,9% planu. Niewykorzystane środki wyniosły 6.234 zł.

Przyznane w 2014 r. i niezrealizowane dofinansowanie doskonalenia zawodowego przekraczało o 8.624 zł kwotę planu na doskonalenie zawodowe ustalonego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (15.554 zł).

W 2015 r. nie zostały zrealizowane dofinansowania na kwotę 5.600 zł, pomimo że niewykorzystana kwota planu finansowego na 2015 r. na ten cel wyniosła 6.768 zł.

Była Dyrektor wyjaśniła, że nie pamięta dlaczego nie zostały zrealizowane dofinansowania. Podała również: „był to dla mnie szczególnie trudny okres w życiu zawodowym. Musiałam podejmować decyzje finansowe nie mając doświadczenia w zarządzaniu finansami szkoły, borykając się z brakiem środków w budżecie szkoły i nie otrzymując wsparcia ze strony organu prowadzącego. (...)”.

Dyrektor Szkoły podała: „W mojej ocenie zachwiana została wiarygodność szkoły w momencie, kiedy złożone zostało przyrzeczenie refundacji i ta nie nastąpiła. Nauczyciele stali się bardziej ostrożni w podejmowaniu decyzji o dalszym doskonaleniu zawodowym. Część nauczycieli nie zgłaszała chęci podejmowania dalszego kształcenia. Dla niewielkiej części nauczycieli mimo wszystko nie miało to większego znaczenia i pomimo braku środków w szkole podejmowali dalsze kształcenie i ponosili jego koszty.”

(dowód: akta kontroli str. 253, 260-342, 1296, 1303)

Ocena częściowa

Dyrektor Szkoły określając potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego uwzględniał potrzeby nauczycieli dostosowane do zakresu działania Szkoły. W latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 nauczyciele korzystali z różnych form dokształcania i doskonalenia zawodowego. Dyrektor ZSCKR w latach 2014-2015 nie zapewnił nauczycielom odpowiednich warunków do doskonalenia i dokształcania zawodowego, wobec niedofinansowania ich udziału w płatnych formach doskonalenia i dokształcania zawodowego.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagę wynikającą z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹, wnosi o dołożenie należytej staranności przy organizacji procesu ubiegania się o stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego.

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 20 grudnia 2017 r.

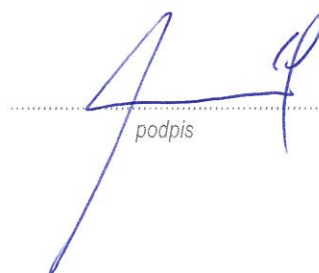
Kontroler
Katarzyna Wysocka
Doradca ekonomiczny

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Dyrektor
Waldemar Wojnicz

podpis